

KUNTATIIMI

JÄSENTIEDOTE 1/2006

Sisältö

Yhdessä olemme enemmän	sivu 1
Lakia kierretään – Määräaikaisongelma yhä tapetilla	sivu 2
Uusi työsuojelun valvontalaki voimaan	sivu 3
Palkkaryhmiä ei poisteta – Palkankorotukset maksetaan allekirjoituspöytäkirjan mukaisina	sivu 4

Maaliskuu 2006

1+1>2 Yhdessä olemme enemmän

Akavalainen Insinööriliitto IL ja STTK:lainen Kuntien Tekniset KTK julkistivat helmikuussa aiesopimuksen edunvalvontansa yhdistymisestä ja uuden yhteisen järjestön perustamisesta. Yhdistymisen myötä on syntymässä 74 000 jäsenen ammattiliitto viimeistään vuonna 2008.

Uusi liitto kattaa sekä yksityisten, valtion, kuntien, kuntayhtymien, palvelualojen ja seurakuntien palveluksessa olevat tekniikan alan koulutetut ammattilaiset että tekniikan alan ammatinharjoittajat ja opiskelijat. Liittojen nykyiset neuvottelujärjestöt, KTN, JUKO ja YTN jatkavat entiseen tapaan toimintaansa itsenäisinä neuvottelu- ja pääsopijajärjestöinä.

Uuden liiton tavoitteena on ensisestään tehostaa tekniikan alalla työskentelevien jäsentensä edunvalvontaa kaikilla tasoilla muuttuvassa toimintaympäristössä. Selkeänä etuna on kummankin liiton jäsenistön edunvalvonnan tehostuminen ilman

järjestörajaongelmia ja sopimusrajoja.

Yhdessä olemme enemmän. Tästä on kysymys myös Insinööriliitto IL:n ja Kuntien Tekniset KTK:n yhdistymishankkeessa. KTK ja IL muodostavat uuden yhteisen liiton yhteinäisinä ja tasavertaisina kumppaneina. Nyt solmittu sopimus tiivistää ja tehostaa pääsopija- ja neuvottelujärjestöjen yhteistyötä jo tässä vaiheessa.

Työsuhteen ehdot esille kuntauudistuksessa

Kuntasektorilla on meneillään palvelurakenneuudistus. Keskustelussa on käsitelty paljon kuntakokoa ja eri hallintomalleja. Jonkin verran ovat olleet esillä myös palveluiden tuottamistavat. Sen sijaan henkilöstön työsuhteen ehdot eivät ole olleet riittävästi esillä.

Paikallis- ja liittotasolla on päästävä vaikuttamaan kuntien palvelu-

rakenneuudistukseen siten, että henkilöstön palvelussuhteen ehdot paranevat. Kunnallisen yleissopimuksen mukaan on paikallistasolla neuvoteltava jo valmisteluvaiheessa henkilöstön asemaan oleellisesti vaikuttavista palvelutoiminnan muutoksista. Näiden neuvotteluiden käyminen on nyt haaste luottamusmiehillä.

Vain paikallis- ja liittotason yhteisin ponnistuksin saamme parannettua kuntasektorilla työskentelevien palvelussuhteen ehtoja.

Juha Särkkä
asiames
Insinööriliitto
IL ry

Lakia kierretään

Määräaikaisongelma yhä tapetilla

Tuoreet tilastot osoittavat pätkätoiden määrän olevan nousussa vaikka ongelmaan on yritetty puuttua jo pitkään. Työministeriön selvitys esittää ratkaisuksi mm. valvonnan tehostamista.

Suomessa on määräaikaisia palvelussuhteita enemmän kuin keskimäärin EU:n jäsenmaissa ja noin puoli miljoonaa palkansaajaa työskentelee erilaisissa epätyypillisissä työsuhteissa. Määräaikainen työ on yleisintä julkisella sektorilla, jossa yli viidesosa työskentelee määräaikaisena.

Työministeriö asettaman selvityshenkilön varatuomari Kirsti Palanko-Laakan määräaikaisen työn yleisyyttä, käytön lainmukaisuutta ja lainsäädännön kehittämistarpeita koskeva selvitys valmistui joulukuussa. Tuore selvitys vahvistaa sen, mistä työntekijäjärjestöt ovat olleet huolissaan jo pitkään: Suomalaisen työelämän iso perusongelma on, että työnantajat käyttävät määräaikaista työvoimaa pysyvien toimintojen hoitamiseen tai silloin, kun työvoiman tarve on pysyvä.

Lakia ei noudateta

Palanko-Laaka pitää Suomen lainsäädäntöä sinänsä melko hyvänä. Ongelmia sen sijaan ovat säädösten kiertämismahdollisuus ja tulkinnanvaraisuus, valvontamahdollisuuksien puuttuminen, tietämättömyys lakien sisällöstä, piittaamattomuus niiden noudattamisesta, muuttumattomat asenteet jne. Perusteettomat määräaikaisen työn käytännöt ovatkin synnyttäneet vajeen työlainsäädännön perusturvan, syrjimättömyyden periaatteen ja sukupuolten välisen tasa-arvon, erityisesti raskaussuojan, toteutumisessa.

Tilanteen korjaamiseksi selvityshenkilö esittää monia samaan suuntaan vaikuttavia toimenpiteitä. Niitä ovat lainsäädännön uudistaminen, valvonnan tehostaminen, työpaikkojen yhteistyön kehittäminen ja henkilöstöpolitiikan linjaukset.

Yksittäisille työntekijöille ja työyhteisöille tulee henkilöstön edustajien avulla luoda paremmat mahdollisuudet toisaalta valvoa määräaikaisen työn lainmukaisuutta ja toisaalta yhteistyössä työnantajien kanssa vaikuttaa työvoiman käytön periaatteisiin. Tavoitteena ovat hyvät käytännöt niin, ettei yksittäisiltä ihmisiltä edellytetä kohtuuttomia ponnisteluja laillisten menettelyjen toteuttamiseksi.

Valvontaan tarvitaan keinoja

Tehokkaat valvontakeinot yhdessä selkeän lainsäädännön kanssa mahdollistavat sen, että työpaikoilla voidaan puuttua määräaikaisuuksien perusteisiin ja laillisuuteen. Työntekijän oikeusturvan kannalta on tärkeätä, että määräaikaisuuden perusteen laillisuus voidaan ratkaista jo työ- tai virkasuhteen kestäessä. Nyt tosiasiallinen tilanne on se, että yk-

sittäinen määräaikaisessa työsuhteessa oleva työntekijä ei uskalla riitauttaa sopimuksensa perusteita, koska siitä seuraisi, ettei uutta sopimusta enää olisi tarjolla. Virkasuhteiset puolestaan voivat riitauttaa määräaikaisuutensa vasta siinä vaiheessa, kun koko palvelussuhdeketju on päättynyt.

Pitkäkestoisen tuomioistuinmenettelyn rinnalle on saatava myös muita, nopeita oikeussuojakeinoja. Valvontakeinojen tehostaminen ja lainsäädännön selkiinntäminen vaikuttaisivat myös ennaltaehkäisevästi työnantajien käyttäytymiseen.

Pikaisia toimia kaivataan

Työntekijäjärjestöjen mielestä selvitys tuli todelliseen tarpeeseen ja ne pitivät sen esityksiä hyvinä. AKAVAn kanta on, että Kirsti Palanko-Laakan toimenpide-ehdotukset määräaikaisten aseman parantamiseksi on jalostettava käyttöön pikaisesti. Ehdotukset puuttuvat akavalaisten kannalta keskeisiin ongelmiin ja monet nyt esitetyistä toimenpiteistä ovat juuri niitä, joita AKAVA on esittänyt jo pitkään omissa tavoitteissaan!

Selvitys on julkaistu
työministeriön Internet-sivuilla
(www.mol.fi/julkaisut)
ja samasta osoitteesta löytyy
myös tilastokeskuksen
selvityksen tueksi tekemä
Pysyvän työn toivossa
-tutkimus

Arja Varis
toiminnanjohtaja
Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto
YKL ry

Uusi työsuojelun valvontalaki voimaan

Laki tehostaa viranomaisvalvontaa ja työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa työterveyteen ja turvallisuuteen työpaikoilla.

Uusi laki työsuojelun valvonnasta tuli voimaan helmikuun 2006 alusta. Valvontalailla säädetään kahdesta asiasta. Ensinnäkin siitä, miten työsuojelusäännösten, kuten työturvallisuuslain ja työterveyshuoltolain, noudattamista valvotaan. Toiseksi laissa on säädöksiä siitä, miten työnantajan ja työntekijöiden välinen työsuojelun yhteistoiminta tulee työpaikalla järjestää.

Valvonnan keinot selkiytyvät

Tavoitteena uudessa laissa on viranomaisen valvontatoimenpiteiden johdonmukainen eteneminen. Tästä lähtien työsuojeluviranomaisten toiminta etenee selkeästi sitomattomasta ohjeesta velvoittavaan päätökseen. Lisäksi työsuojelupiirin tarkastajat voivat edelleen antaa suositusluonteisia neuvoja työsuojelun edistämiseksi. Käytännössä tarkastajat valvovat työsuojelua tekemällä työpaikoille ennakkoon ilmoitettuja tai ns. yllätystarkastuksia.

Tarkastuksen perusteella tarkastaja voi antaa kirjallisen toimintaohjeen vähäisen, yksittäisen puutteellisuuden tai epäkohdan korjaamiseksi. Jos säännösten vastainen haitta tai vaara on suurempi, tarkastajan on annettava kirjallinen kehoitus

poistaa tai korjata tilanne. Antaessaan kehotuksen tarkastajan on myös asetettava määräaika, jonka kuluessa työnantajan on suoritettava muutokset, jollei niitä ole mahdollista toteuttaa heti. Jos toimenpiteitä ei toteuteta, tarkastajan on siirrettävä asia työsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi. Työsuojeluviranomainen voi puolestaan käyttää uhkasakkoa tai teettämis- tai keskeyttämissuhkaa saadakseen työnantajan korjaamaan työsuojelusäännösten vastaisen tilan.

Työsuojeluviranomaisia ovat työsuojelupiirien työsuojelutoimistot ja tuotteiden turvallisuuden valvonnassa myös sosiaali- ja terveystieteiden osastot.

Yhteistoimintaa lisittävä

Työsuojelunvalvontalain mukaan yhteistoiminnan tavoitteena on mm. mahdollistaa työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan turvallisuutta ja terveellisyyttä koskevien asioiden käsittelyyn.

Uuden lain mukaan välittömästi yksittäisen työntekijän terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat asiat (kuten esimerkiksi työpisteen ergonomia) on käsiteltävä työntekijän ja lähiesimiehen kesken. Työsuojelual-

tuutettu voi myös osallistua asian käsittelyyn.

Muut kuin yksittäistä työntekijää koskevat työsuojeluasiat on käsiteltävä työsuojeluvaltuutetun ja työnantajan kesken tai työsuojelutoimikunnassa. Työsuojelutoimikunta tai vastaava elin on perustettava työpaikalla, jossa säännöllisesti työskentelee vähintään 20 työntekijää.

Työsuojeluvaltuutetun asema täsmentyi

Työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua on valittava työpaikalla, jossa työskentelee vähintään 10 työntekijää. Sekä työntekijä- että toimihenkilöasemassa olevilla työntekijäryhmillä on oikeus valita oma valtuutettu. Työnantajan tulee huolehtia, että työsuojeluvaltuutetulla on tehtävänsä hoitamiseksi mahdollisuus saada asianmukaista koulutusta.

Lakiin sisältyy nyt myös minimiaika työsuojeluvaltuutetun ajankäytöstä. Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus käyttää vähintään 4 tuntia kunkin 4 perättäisen kalenteriviikon pituisena ajanjaksona työsuojeluasioiden hoitoon. Säännös tosin koskee vain sen työntekijöiden tai toimihenkilöiden ryhmän valitsemaa työsuojeluvaltuutettua, jonka ryhmän työntekijöiden turvallisuudelle työstä aiheutuva haitta tai vaara on suurin. Lisäksi työsuojeluvaltuutetulla on edelleen samanlainen irtisanomissuoja kuin luottamusmiehillä.

Lisätietoja uudesta laista ja työsuojelusta

Työsuojeluhallinto	www.tyosuojelu.fi
Työterveyslaitos	www.ttl.fi
Finlex	www.finlex.fi → lainsäädäntö → ajantasainen lainsäädäntö → laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta

Sanna Knuuti
työsuojelun lakimies
Tradenomiliitto TRAL ry

Palkkaryhmiä ei poisteta

Palkankorotukset maksetaan allekirjoituspöytäkirjan mukaisina

Kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen 2005–2007 allekirjoituspöytäkirjassa sovittiin, että palkkoja korotetaan 0,4 prosentin suuruisella liittoerällä ja 0,1 prosentin suuruisella tasa-arvoerällä siten kuin osapuolet sopivat. Sopimisen määräaika päättyi 31.1.2006.

Kun kyseistä sopimusta neuvoteltiin, työnantaja esitti sopimuksen 8 §:n palkkaryhmien poistamista. Palkansaajapuoli ei tähän suostunut ilman korvaavaa turvaverkkoa, joten asia jätettiin hautumaan. Sovittiin, että TS-työryhmä selvittelee asiaa ja pyrkii sopimukseen 31.1.2006 mennessä.

Syksyllä 2005 tehtiin selvitys palkkaryhmien tarpeellisuudesta. Selvitys pohjautui kyselyyn, jonka Kuntatyönantaja toteutti nettikyselynä. Siihen pyydettiin vastausta sekä työnantajalta että kunkin pää- sopijajärjestön luottamusmieheltä.

Vastauksista ei voinut vetää sitä johtopäätöstä, että palkkaryhmistä olisi haittaa ja että ne olisi syytä poistaa. Päinvastoin monet järjestöjen edustajat pitivät palkkaryhmiä tärkeinä ja jopa ehdottivat niiden lisäämistä.

Neuvotteluissa ei saavutettu yksimielisyyttä palkkaryhmien poistamisesta. Ongelma oli lähinnä siinä, mitä turvatakuuta saataisiin tilalle, jotta palkat eivät putoaisi alemmas kuin nykyiset ryhmien alarajat ovat.

Koska yksimielisyyttä ei saavutettu, allekirjoituspöytäkirjan kirjaukset tulevat voimaan.

0,4 prosentin liittoerä ja 0,1 prosentin tasa-arvoerä jaetaan siis siten,

että 0,4 prosenttia lisätään kesäkuun 1. päivän 1,4 prosentin yleiskorotukseen. 0,1 prosentin tasa-arvoerä siirretään syyskuun 0,4 prosentin paikalliseen järjestelyerään.

Korotukset maksetaan siis tänä vuonna seuraavasti:

- yleiskorotus 1,8 prosenttia 1.6.2006 lukien
- kertakorvaus 0,3 prosenttia heinäkuun varsinaisesta palkasta elokuussa 2006
- paikalliset järjestelyerät 0,5 prosenttia 1.9.2006 lukien

Syyskuun 0,4 prosenttia perustuu kehittämissopimukseen, jonka mukaan järjestelyerä käytetään tehtäväkohtaisissa palkoissa olevien paikallisten epäkohtien korjaamiseen ja henkilökohtaisten palkkojen maksamiseen. Tehtäväkohtaisia palkkoja korotettaessa ensisijaisena perusteena on korjata palkkoja niissä ryhmissä, joissa korjaustarve on suurin. Tällaisia voivat olla esim. johtavassa asemassa olevat.

0,1 prosentin tasa-arvoerä käytetään paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen ja henkilökohtaisten lisien maksamiseen. Tällöin on erityisesti pyrittävä parantamaan palkkauksellista asemaa niiden naisten osalta, joilla palkka ei ole sopu-soinnussa työn vaatavuuteen ja vaa-dittuun koulutukseen nähden.

Anja Helin

asiamies

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry

LIITTOJEN KUNTASEKTORIN ASIAMIEHET

Agronomiliitto

Tuula Nordström, järjestösihteeri
puh. (09) 2511 1642
tuula.nordstrom@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Jaakko Korpisaari, asiamies
puh. 0201 235 363
jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Insinööriliitto IL

Juha Särkkä, asiamies
puh. 0201 801 843
juha.sarkka@insinooriliitto.fi
www.insinooriliitto.fi

Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL

Suvi Päivinen, asiamies
puh. 0207 489 497
suvi.paivinen@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Metsänhoitajaliitto

Tapio Hankala, toiminnanjohtaja
puh. (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Tuula Paalimäki, apulaispääsihteeri
puh. 09 5844 4210
tuula.paalimaki@safa.fi
www.safa.fi

Suomen Ekonomiliitto – SEFE

Riikka Rönkkö, asiamies
puh. 0201 299 286
riikka.ronkko@sefe.fi
www.sefe.fi

Suomen Lakimiesliitto

Esa Eriksson, asiamies
puh. (09) 8561 0313
esa.eriksson@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL

Arja Laine, asiamies
puh. (09) 6850 8020
arja.laine@sval.fi
www.sval.fi

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK

Anja Helin, asiamies
puh. (09) 2291 2209
anja.helin@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto

Sanna Knuuti, työsuhdelaikemies
puh. 020 155 8808
sanna.knuuti@tradenomiliitto.fi
www.tradenomiliitto.fi

Ympäristöasiantuntijoiden keskusliitto YKL

Arja Varis, toiminnanjohtaja
puh. (09) 622 68540
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi